

Владислав Лавроненко

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Навчальний керівник:

Василь Стовба

Заступник командира батальйону
3 УПП в Запорізькій області

Максим Шевяков

старший викладач кафедри
адміністративного права та
процесів
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДИСКУРС ЩОДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ТА ЗМІСТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД В УКРАЇНІ

Щоденно суспільство користується транспортом, який на сьогодні є причиною дорожньо-транспортних пригод (ДТП). ДТП зазвичай супроводжується людськими жертвами, матеріальними збитками, психологічною шкодою. Аналізуючи статистику ДТП в Україні за період 01.01.2019 по 31.12.2020 роки на офіційному сайті патрульної поліції України, лише за вказаний період зареєстровано понад 300 тис. ДТП, з яких більше 6 тис. осіб загинуло та 50 тис. постраждалих отримали важкі травми.

У розрахунку на 1 млн транспортних засобів з-поміж держав європейської арени Україна лідирує за кількістю загиблих та постраждалих осіб від ДТП. У розрахунку 2010-2020 років на дорогах України трапилося понад 1,8 млн ДТП, що, у свою чергу, зумовлює чисельність травмованих - 345 тис. осіб, а які загинули - 42 тис.

Транспортні пригоди виникають не лише на автомобільному транспорті, а також на авіаційному, водному, залізничному транспорті, маломірних (малих)

суднах тощо.

Проблема забезпечення належного рівня безпеки руху транспортних засобів на нинішній день постала вкрай гостро перед суспільством та державою. Залишається не вирішеною і відкритою для обговорення проблема адміністративно-правової профілактики транспортних пригод в Україні.

З-поміж науковців, як українських, так і зарубіжних, які досліджували аспекти забезпечення безпеки руху транспортних засобів є на сьогодні: В.М. Бесчастний, Б.Ю. Бурбела, В.В. Воліка, Г.В. Галімшина, Т.О. Гуржій, М.М. Долгополова, В.В. Єгупенко, Ю.С. Коллер, М.В. Лазаренко, О.Л. Міленін, І.В. Новосардова, А.О. Собакарь, М.М. Стоцька, Р.В. Ярова та інші.

Мета дослідження. Розкрити зміст та сутність адміністративно-правової профілактики дорожньо-транспортних пригод в Україні, внести пропозиції та можливі рекомендації щодо дієвого механізму забезпечення такої профілактики.

Для досягнення попередньо визначеної мети необхідним вважаємо здійснити аналіз стану та наслідків транспортних пригод в Україні, далі виділити істотні фактори, що зумовлюють скоєння дорожньо-транспортних пригод. Підсумовуючи матеріал, маємо особисто сформулювати визначення поняття адміністративно-правова профілактика транспортних пригод та на завершення надати власні пропозиції щодо удосконалення механізму адміністративно-правової профілактики ДТП в Україні.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, які виникають у сфері адміністративно-правової профілактики транспортних пригод.

Предмет дослідження - адміністративно-правова профілактика транспортних пригод в Україні.

Виклад основного матеріалу. Транспортні пригоди - поняття, яке стосується всього суспільства щоденно протягом усього життя через те, що кожен із членів суспільства є учасником руху як водій чи пасажир транспортного засобу,

як пішохід тощо.

Значущість для нашого дослідження становить визначення “дорожньо-транспортна пригода” у Правилах дорожнього руху (ПДР), затверджених Постановою КМУ від 10.10.2001 № 1306, де чітко зазначена дефініція ДТП.

Дорожньо-транспортна пригода - це подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки [1].

Офіційна статистика публікує дані, що в середньому на дорогах України щороку зазнають смерті 10.000 осіб в день [2], кожні 30 хв - вчиняється ДТП, 90 хв - відбувається ДТП з постраждалими особами, кожні 6 год - гине людина [3].

До заходів, які мають на меті адміністративно-правову профілактику ДТП, з огляду на джерела юридичної літератури віднесемо на стан 2017 - 2021 років:

- з січня 2018 року введення змін щодо швидкості руху транспортних засобів у населених пунктах, зокрема Постановою № 883 КМУ визначив поріг максимально допустимої швидкості у населених пунктах 50 км/год (попередньо було допустимо 60 км/год);
- лютий 2018 року створення Координаційної ради з безпеки дорожнього руху з метою реформування системи безпеки дорожнього руху;
- червень 2020 року впровадження системи автоматичної фіксації порушень Правил дорожнього руху (на нинішній день фіксуються порушення фактів перевищення швидкості, надалі планується фіксації фактів проїзду на заборонне світло, порушення правил зупинки, стоянки транспортного засобу, виїзду на смугу зустрічного руху);
- лютий 2021 року положення Закону України №2695 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення

відповідальності за окремі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху» посилюють відповідальність за порушення правил дорожнього руху, введення кримінальної відповідальності за керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння.

Зокрема істотний інтерес становить стаття 286-1 КУпАП, яка передбачає покарання за скоєння ДТП в стані алкогольного, наркотичного або іншого сп'яніння, у результаті якої потерпілий отримав травми середньої тяжкості тяжкі ушкодження, а також за користування транспортними засобами без шолома чи з не пристебнутим ременем безпеки.

Стосовно факторів, що детермінують транспортні пригоди в Україні є (з вини водіїв) зневажання безпечної дистанції транспортного руху, порушення правил проїзду перехресть, обгону, виїзду на зустрічну смугу руху, сон за кермом, керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння. Об'єктивними чинниками є недостатньо обслуговувана дорожня інфраструктура, відсутність належного надання допомоги у разі травмування (далека відстань для служб реагування на зазначені пригоди).

Поняття “адміністративно-правова профілактика транспортних пригод” передбачає систему реалізації адміністративно-правових заходів уповноваженими суб'єктами, які наділені компетенцією попередження і припинення правопорушень у сфері дорожнього руху. Мета профілактики - зниження рівня травматизму та смертності постраждалих осіб, внаслідок ДТП

Профілактика класифікується на загальну та індивідуальну. Індивідуальна профілактика стосується окремих осіб, які цілеспрямовано та усвідомлено вчиняють правопорушення у сфері дорожнього руху. З метою усунення прогалин у сфері провадження політики адміністративно-правової профілактики у сфері скоєння ДТП пропонуємо пропозиції щодо:

- створення окремого координаційного центру забезпечення адміністративно-правової профілактики вчинення транспортних пригод;

- наділення центру відповідального за реформування питань безпеки на транспорті чітко встановленими повноваженнями, закріпленими відповідною Інструкцією чи Положенням;
- створення окремого підрозділу дорожньої поліції у структурі апарату Національної поліції України, внесення змін до ЗУ “Про Національну поліцію”;
- розробити Положення про дорожню поліцію.

Висновки

У дослідженні наведено теоретичне узагальнення щодо сутності адміністративно-правової профілактики транспортних пригод. Сформульовано напрями впровадження політики адміністративно-правової профілактики транспортних пригод та внесення на основі зарубіжної та вітчизняної юридичної літератури пропозиції щодо утворення підрозділу уповноваженої дорожньої поліції. Запропоновано інші пропозиції для удосконалення профілактики правопорушень у сфері руху транспортних засобів.

Ефективність реалізації профілактики має на меті втілення оновлених положень законодавчих актів та створення належних підрозділів реагування.

-
1. Про Правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306.
 2. Статистика ДТП в Україні з 01.01.2020 по 31.12.2020 . Офіційний сайт патрульної поліції України.
 3. Федоренко О. Реалізація заходів направлених на зменшення аварійності, травматизму та загибелі людей на автомобільних дорогах загального користування. Державне агентство автомобільних доріг України. Київ, 2019.